శ్రీమద్భగవద్గీత :5 వ అధ్యాయం

కర్మసన్యాసయోగం

: వ్యాఖ్యాత :

"అభినవ వ్యాస","జ్ఞానప్రపూర్ణ"

శ్రీ దేవిశెట్టి చలపతిరావు B.Sc[Ag]

వ్యవస్థాపకులు

ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన పీఠం : చిలకలూరిపేట.

Website : WWW.SRICHALAPATHIRAO.COM

Email : care@srichalapathirao.com

Contact : +91 80085 39770 / +91 98862 65225

పూజ్య గురుదేవులు
జ్ఞానప్రపూర్ణ
శ్రీ దేవిశెట్టి చలపతిరావు గారు B.Sc., (Ag)
వ్యవస్థాపకులు : ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానపీఠం, చిలకలూరిపేట
Contact : (Mobile) 80085 39770 / (Land Line) 08647 254716
Email : care@srichalapathirao.com
Visit www.srichalapathirao.com to listen Pravachanas

ఓం శ్రీ కృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీమద్భగవద్గీత

అథ పంచమోధ్యాయః

కర్మసన్యాసయోగః

అర్జున ఉవాచ:

శ్లో|| సన్యాసం కర్మణాం కృష్ణ! పునర్యోగంచ శంససి |
యచ్ఛ్రేయ ఏతయోరేకం తన్మేబ్రూహి సునిశ్చితం || 1

తా|| అర్జునుడు అంటున్నాడు: కృష్ణా! కర్మల యొక్క సన్యాసాన్ని, మళ్ళీ కర్మయోగాన్ని ప్రశంసిస్తున్నావు. ఈ రెండింటిలో ఏది శ్రేయస్సును కలిగిస్తుందో ఆ ఒక్కదానినే నిశ్చయించి నాకు బోధించు.

శ్రీ భగవానువాచ:

శ్లో|| సన్యాసః కర్మ యోగశ్చ నిశ్రేయ సకరావు భౌ |
తయోస్తు కర్మ సన్యాసాత్ కర్మ యోగో విశిష్యతే || 2

తా|| సన్యాసమూ, కర్మయోగమూ రెండూ శ్రేయోదాయకములే. వాటిలో కర్మ సన్యాసం కన్నా కర్మయోగమే శ్రేష్ఠమైనది - అని భగవానుడు అన్నాడు.

శ్లో|| జ్ఞేయస్స నిత్య సన్యాసీ యోనద్వేష్టి న కాంక్షతి |
నిర్ద్వంద్వోహిమహాబాహో! సుఖంబంధాత్ ప్రముచ్యతే||3

తా|| ఎవరైతే ద్వేషించకుండా, కాంక్షించకుండా (దేనినీ కోరకుండా) ఉంటారో అతడే నిత్యసన్యాసి అని తెలుసుకో. ఓ మహాబాహుడా! ద్వంద్వాలు లేనివాడే బంధాల నుండి సుఖంగా బయటపడతాడు.

శ్లో|| సాంఖ్యయోగౌ పృథగ్బాలాః ప్రవదంతి న పండితాః |
ఏకమప్యా స్థిత స్సమ్యక్ ఉభయోర్విందతే ఫలం || 4

తా|| సాంఖ్యం (కర్మసన్యాసం), యోగం (కర్మయోగం) రెండూ వేరువేరని ఏమీ తెలియనివారు అంటారు కాని పండితులు అలా అనరు. ఏ ఒక్కదానినైనా చక్కగా ఆచరిస్తే రెండింటి ఫలితాన్ని పొందుతారు.

శ్లో|| యత్ సాంఖ్యైః ప్రాప్యతే స్థానం తద్యోగైరపి గమ్యతే |
ఏకం సాంఖ్యంచ యోగం చ యః పశ్యతి సపశ్యతి || 5

తా|| ఏ స్థానాన్ని సాంఖ్యులు (జ్ఞానులు) పొందుతారో దానినే యోగులు కూడా పొందుతారు. సాంఖ్యం, యోగం ఒక్కటే అని ఎవరు చూడగలుగుతారో వారే సరైన దృష్టి గలవారు.

శ్లో|| సన్యాసస్తు మహాబాహో! దుఃఖ మాప్తు మయోగతః |
యోగయుక్తో మునిర్బ్రహ్మ నచిరేణాధి గచ్ఛతి || 6

తా|| ఓ మహాబాహుడా! కర్మయోగాన్ని ఆచరించకుండా కర్మసన్యాసాన్ని పొందటం చాలా కష్టం. కర్మయోగాన్ని ఆచరించిన

సాధకుడు మాత్రమే మననశీలుడై (ఆత్మజ్ఞానాన్ని గ్రహించి, మననం చేసి, సాధన చేసి) బ్రహ్మపదవిని శీఘ్రంగా పొందగలుగుతాడు.

శ్లో|| యోగయుక్తో విశుద్ధాత్మా విజితాత్మా జితేంద్రియః |
సర్వభూతాత్మ భూతాత్మా కుర్వన్నపి న లిప్యతే || 7

తా|| బుద్ధిలో కోరికలు లేకుండా మనస్సు శాంతంగా ఉండి, ఇంద్రియాలను స్వాధీనంలో ఉంచుకొని, సర్వ ప్రాణులను తన వలెనే భావిస్తూ, కర్మయోగాన్ని ఆచరించేవాడు ఎట్టి కర్మలు చేస్తున్నప్పటికీ అతడికి ఏ కళంకము అంటదు.

శ్లో|| నైవ కించిత్ కరోమీతి యుక్తో మన్యేత తత్త్వవిత్ |
పశ్యన్ శృణ్వన్ స్పృశన్ జిఘ్రన్ అశ్నన్ గచ్ఛన్ స్వపన్ శ్వసన్ || 8
శ్లో|| ప్రలపన్ విసృజన్ గృహ్ణన్ ఉన్మిషన్ నిమిషన్ అపి |
ఇంద్రియాణీంద్రియార్థేషు వర్తంత ఇతి ధారయన్ || 9

తా|| చూస్తున్నపుడు, వింటున్నప్పుడు, తాకుతున్నప్పుడు, వాసన చూస్తున్నప్పుడు, తింటున్నప్పుడు, నడుస్తున్నప్పుడు, నిద్ర పోతున్నప్పుడు, శ్వాసిస్తున్నప్పుడు, మాట్లాడుతున్నప్పుడు, మల విసర్జన చేస్తున్నప్పుడు, పట్టుకుంటున్నప్పుడు, కనురెప్పలు వేసి తీస్తున్నప్పుడు, తత్త్వవిదుడు ఇంద్రియాలు ఆయా విషయాలలో ప్రవర్తిస్తున్నాయి అని గ్రహించుకొని, నేను మాత్రం ఏమీ చేయటం లేదు - అని భావిస్తుంటాడు. (తానూ అకర్తగా ఉంటాడు)

శ్లో|| బ్రహ్మణ్యాధాయ కర్మాణి సంగం త్యక్త్వా కరోతి యః |

లిప్యతే న సపాపేన పద్మ పత్ర మివాంభసా || 10

తా|| సకల కర్మలను పరమాత్మ యందు సమర్పించి, సంగభావాన్ని విడిచి ఎవడు కర్మలు చేస్తాడో అతడు నీరు అంటని తామరాకులాగా పాపం చేత అంటబడడు.

శ్లో|| కాయేన మనసాబుద్ధ్యా కేవలై రింద్రియై రపి

యోగినః కర్మ కుర్వంతి సంగంత్యక్త్వాత్మ శుద్ధయే || 11

తా|| నిష్కామ కర్మయోగులైనవారు సంగభావాన్ని విడిచిపెట్టి శరీర మనోబుద్ధుల ద్వారాను, కేవల ఇంద్రియాల ద్వారాను చిత్తశుద్ధిని పొందటం కోసం కర్మలు చేస్తుంటారు.

శ్లో|| యుక్త కర్మఫలం త్యక్త్వా శాంతి మాప్నోతి నైష్ఠికీం |

అయుక్త కామ కారేణ ఫలేసక్తో ని బధ్యతే || 12

తా|| నిష్కామ కర్మయోగి కర్మఫలం పై గల అపేక్షను విడిచి పరమశాంతిని పొందుతాడు. కామ్యకర్మల నాచరించేవాడు కోరికలవల్ల ఫలంపై ఆపేక్షతో సంసారమునందు బంధించ బడుతున్నాడు.

శ్లో|| సర్వ కర్మాణి మనసా సన్యస్యాஉస్తే సుఖం వశీ |

నవద్వారే పురే దేహీ నైవకుర్వన్ నకారయన్ || 13

తా|| ఇంద్రియాలను వశంలో ఉంచుకొన్న దేహధారి మనస్సు ద్వారా అన్ని కర్మలను విడిచిపెట్టి, తొమ్మిది ద్వారాలు గల ఈ దేహమనే పురంలో ఏమీ చెయ్యకుండా, ఏమీ చేయించకుండా సుఖంగా ఉంటాడు.

శ్లో|| న కర్తృత్వం నకర్మాణి లోకస్య సృజతి ప్రభుః |
న కర్మ ఫల సంయోగం స్వభావస్తు ప్రవర్తతే || 14

తా|| భగవంతుడు ఈ లోకంలోని ప్రాణులకు కర్తృత్వాన్ని గాని, కర్మలను గాని, కర్మఫలంతో సంబంధాన్ని గాని సృష్టించటం లేదు. జన్మాంతర సంస్కారాలే ఈ కర్తృత్వాదులకు కారణం. స్వభావమే కారణం.

శ్లో|| నా దత్తే కస్య చిత్పాపం న చైవ సుకృతం విభుః |
అజ్ఞానేనావృతం జ్ఞానం తే న మహ్యంతి జంతవః || 15

తా|| భగవంతుడు ఎవరి యొక్క పాపాన్ని గాని, పుణ్యాన్ని గాని గ్రహించటం లేదు. అజ్ఞానం చేత జ్ఞానం కప్పబడి వుంటున్నది. అందువల్ల జీవులు మోహం చెందుతున్నారు.

శ్లో|| జ్ఞానే నతు తదజ్ఞానం యేషాం నాశిత మాత్మనః |
తేషామాదిత్యవద్ జ్ఞానం ప్రకాశయతి తత్పరం || 16

తా|| ఆత్మజ్ఞానం చేత ఎవరి యొక్క అజ్ఞానం నశించి పోతుందో వారి యొక్క జ్ఞానం సూర్యుని వలె ఆ పరబ్రహ్మ స్వరూపాన్ని ప్రకాశింపజేస్తుంది.

శ్లో|| తద్బుద్ధయ స్తదాత్మానః తన్నిష్ఠాస్త త్పరాయణాః |
గచ్ఛంత్య పునరావృత్తిం జ్ఞాన నిర్ధూత కల్మషాః || 17

తా|| పరమాత్మయందే బుద్ధిని నిల్పి, పరమాత్మయందే మనస్సును నిల్పి, పరమాత్మ యందే నిష్ఠ గలిగి, పరమాత్మనే ఆశ్రయించినవారు జ్ఞానం చేత కల్మషాలు నశించినవారై తిరిగి రాని (పునర్జన్మ లేని) మోక్ష పదవిని పొందుతారు.

శ్లో|| విద్యా వినయ సంపన్నే బ్రాహ్మణే గవి హస్తిని |
శుని చైవ శ్వపాకే చ పండితా స్సమ దర్శినః || 18

తా|| విద్యా, వినయ సంపదలతో కూడిన బ్రాహ్మణుని యందును, గోవు యందును, ఏనుగు యందును, కుక్క యందును, కుక్క మాంసము తినే ఛండాలుని యందును జ్ఞానులైన వారు సమత్వమును (ఒకే ఆత్మ చైతన్యమును) దర్శించుచుందురు.

శ్లో|| ఇహైవ తైర్జితః సర్గః యేషాం సామ్యే స్థితం మనః |
నిర్దోషం హి సమం బ్రహ్మ తస్మాద్ బ్రహ్మణి తేస్థితాః || 19

తా|| ఎవరి మనస్సు సకల ప్రాణులయందు సమస్థితిలో ఉంటుందో వారు ఈ దేహంతోనే ఈ లోకాన్ని జయిస్తారు. నిర్దోషమైన బ్రహ్మం అంతటా సమంగా ఉన్నందున వారు బ్రహ్మమునందే ఉండిపోతారు.

శ్లో|| నప్ర హృష్యేత్ ప్రియం ప్రాప్య నోద్విజేత్ ప్రాప్య చా ప్రియం |
స్థిర బుద్ధి రసం మూఢః బ్రహ్మవిద్ బ్రహ్మణి స్థితః || 20

తా|| బ్రహ్మమునందు నిలిచిన బ్రహ్మవేత్త స్థిరమైన ప్రజ్ఞతో, మోహరహితుడై, ఇష్టమైన దానిని పొందినప్పుడు సంతోషించక, ఇష్టం లేనిదానిని పొందినప్పుడు ఉద్వేగాన్ని చెందక ఉంటాడు.

శ్లో|| బాహ్యస్పర్శేష్వ సక్తాత్మా విందత్యాత్మని యత్సుఖం |
సబ్రహ్మ యోగ యుక్తాత్మా సుఖమక్షయ మశ్నుతే || 21

తా|| బాహ్యవిషయములందు ఆసక్తిలేని బ్రహ్మజ్ఞాని ఆత్మయందు గల సుఖాన్ని పొందుతాడు. నిరంతరం ఆ బ్రహ్మమునందే నిలిచిన ఆ బ్రహ్మనిష్టుడు అక్షయమైన ఆత్మసుఖాన్ని పొందుతాడు.

శ్లో|| యేహి సంస్పర్శజాభోగాః దుఃఖయోనయ ఏవతే |
ఆద్యంత వంతః కౌంతేయ! నతేషు రమతే బుధః || 22

తా|| అర్జునా! విషయాలతో ఇంద్రియాల కలయికవల్ల కలిగే భోగాలన్నీ దుఃఖాన్ని కలగజేసేవే. అంతేకాదు, అవి అది అంతాలతో కూడుకున్నవి. అందువల్ల వివేకులెవరూ ఆ భోగాలలో రమించరు.

శ్లో|| శక్నోతీ హైవ యసోఢుం ప్రాక్ శరీర విమోక్షణాత్ |

కామక్రోధోద్భవం వేగం సయుక్తస్స సుఖీనరః || 23

తా|| ఎవరైతే శరీరం రాలిపోవడానికి ముందే ఇక్కడే కామక్రోధాల వేగాన్ని తట్టుకొని నిలబడగలడో అట్టివాడే యోగసిద్ధిని పొందినవాడు. అతడే శాశ్వత ఆనందాన్ని పొందినవాడు.

శ్లో|| యొంతస్సు ఖోంతరా రామః త థాం తర్జ్యోతి రేవయః |

స యోగీ బ్రహ్మ నిర్వాణం బ్రహ్మ భూతో ధి గచ్ఛతి || 24

తా|| ఎవరు ఆత్మయందే సుఖిస్తూ, ఆత్మయందే రమిస్తూ, అలాగే ఎవరు ఆత్మయందే ప్రకాశం (జ్ఞానం) గలవాడై యున్నాడో అట్టి ధ్యానయోగి బ్రహ్మ స్వరూపుడై బ్రహ్మానందాన్ని (బ్రహ్మ సాక్షాత్కారాన్ని) పొందుతున్నాడు.

శ్లో|| లభంతే బ్రహ్మ నిర్వాణం ఋషయః క్షీణ కల్మషాః |

ఛిన్నద్వైధా యతాత్మానః సర్వ భూత హితే రతాః || 25

తా|| పాపాలు తొలగించుకున్నవారు, ద్వైత భావనను ఛేదించిన వారు, మనస్సును స్వాధీనంలో పెట్టుకున్నవారు, సమస్త ప్రాణుల హితాన్ని కోరేవారు అయిన ఋషులు బ్రహ్మ నిర్వాణ రూప ఆనందాన్ని పొందగలుగుతారు.

శ్లో|| కామక్రోధ వియుక్తానాం యతీనాం యత చేతసాం|

అభితో బ్రహ్మ నిర్వాణం వర్తతే విదిదాత్మ నాం || 26

తా|| కామక్రోధాల నుండి విడుదల పొందినవారు, స్వాధీనమైన మనస్సు గలవారు, ఆత్మజ్ఞానాన్ని తెలుసుకున్నవారు, ప్రయత్న శీలురు అయిన వారికి బ్రహ్మ నిర్వాణ రూప మోక్షం అంతటా ఉంటుంది.

శ్లో|| స్పర్శాన్ కృత్వా బహిర్బాహ్యాన్ చక్షుశ్చైవాంతరే భ్రువోః |
ప్రాణాపానౌ సమౌకృత్వా నా సాభ్యంతర చారిణౌ || 27

శ్లో|| యతేంద్రియ మనోబుద్ధిః మునిర్మోక్ష పరాయణః |
విగతేచ్ఛా భయక్రోధః యస్సదా ముక్త ఏవసః || 28

తా|| ఎవరు బాహ్యమైన స్పర్శాది విషయాలను బయటనే నిలిపి వేసి, దృష్టిని భ్రూ మధ్యమునందు నిలిపి, ముక్కులో సంచరించే ప్రాణ అపాన వాయువులను సమం చేసి, మనోబుద్ధులను ఇంద్రియాలను నిగ్రహించి, ఆశ - భయ క్రోధాలను విడిచిపెట్టి, మోక్షాన్ని కోరుకునే మనన శీలుడో అతడు ఎల్లప్పుడూ ముక్తుడే.

శ్లో|| భోక్తారం యజ్ఞతపసాం సర్వలోక మహేశ్వరం |
సుహృదం సర్వభూతానాం జ్ఞాత్వా మాం శాంతిమృచ్ఛతి|| 29

తా|| యజ్ఞాలకు, తపస్సులకు భోక్తగాను, సర్వలోకాలకు ప్రభువు గాను, సర్వప్రాణికోటికి మేలు చేసేవానిగాను నన్ను తెలుసుకొని శాంతిని పొందుతాడు.

గద్యం:-

ఓం తత్ సత్ ఇతి శ్రీమద్ భగవద్గీతాసు, ఉపనిషత్సు,

బ్రహ్మవిద్యాయాం, యోగశాస్త్రే శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదే
కర్మసన్న్యాస యోగోనామ పంచమోఽధ్యాయః

ఈ ప్రకారంగా ఉపనిషత్తుల సారమై, బ్రహ్మవిద్యా ప్రతిపాదితమై, యోగ శాస్త్రమై, శ్రీకృష్ణ - అర్జునుల మధ్య జరిగిన సంవాద రూపమైన భగవద్గీత యందు కర్మ సన్న్యాసయోగమనే ఐదవ అధ్యాయం సమాప్తం.

Contact : +91 80085 39770 / +91 98862 65225

Audio CD, Video DVD, Book, E-Book, Pen Drive, External HDD రూపములలో అందుబాటులో గలవు

I. మహాభారతం : ఆదిపర్వం, సభాపర్వం, వనపర్వం, విరాటపర్వం, ఉద్యోగపర్వం, భీష్మపర్వం, ద్రోణపర్వం, ..; జీవనసత్యాలు, ధర్మాధర్మ విశ్లేషణ; ద్రౌపది, కర్ణుడు, ప్రశ్నలు - సమాధానములు; శాంతిపర్వం విశేషాలు :

II. ఆధ్యాత్మిక గ్రంథములు : కర్మసిద్ధాంతం, జీవుల సుడిగుండాలు, ప్రశాంత జీవనానికి 18 సూత్రములు, మరణాన్ని మంగళప్రదంచేసుకో, ఆధ్యాత్మిక జీవనం, ప్రశ్నలు - సమాధానములు;

III. ప్రకరణ గ్రంథములు : తత్త్వబోధ, భజగోవిందం, శ్రీ దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం, ఆత్మవిద్యావిలాసం, ఉపదేశసారం, ఆత్మబోధ, అద్వైతసారం, సాధనపంచకం, వివేక చూడామణి, నిర్వాణషట్కం

IV. శ్రీమద్భగవద్గీత : 1-18 అధ్యాయములు

V. ఉపనిషత్తులు :- ఈశావాస్య, కేన, కఠ, ముండక, మాండూక్య, కైవల్య, గర్భ, సూర్య, దర్శన, తారసార, మహావాక్య, పంచబ్రహ్మ, గోపాలతాపిన్య, వరాహ, శాట్యాయనీ, హయగ్రీవ, దత్తాత్రేయ, గారుడ, కలిసంతరణ, జాబాలి, సౌభాగ్యలక్ష్మీ, సరస్వతీరహస్య, బహ్వృచ, ముక్తిక మొ//వి.

VI. భక్తి: శ్రీమద్భాగవతం, శ్రీనారద భక్తి సూత్రములు, శ్రీకృష్ణ అష్టోత్తర శతనామావళి- గజేంద్ర మోక్షం, కుచేలోపాఖ్యానం.

VII. బ్రహ్మసూత్రములు : శ్రీ బాదరాయణ విరచిత బ్రహ్మసూత్రములు

VIII. గురువు : గురువు యొక్క అవసరము, ఆషాఢ / గురు / వ్యాస పూర్ణిమ ప్రాధాన్యత, గురువును ఎలా గుర్తించి సేవించాలి, ఎందుకు ?, గురువు పట్ల శిష్యుని కర్తవ్యం, గురూపదేశం, గురువు యొక్క ఆవశ్యకత, గురువు యొక్క అనుగ్రహం ఎందుకు ? ఎలా పొందాలి ?, గురు పాదతీర్థం, గురుగీత

IX. సాధనలు : పరమార్థ సాధనలు, సమాధి అభ్యాసం

X. ఇతర గ్రంథములు : మహాత్ముల సూక్తులు, ఉత్తమ జీవనవిధానం, పరమార్థ సాధనలు , మోక్ష సాధనా రహస్యం , ధ్యానం - ప్రయోజనములు, సోऽహం భావన ద్వారా ముక్తి, వినాయక చవితి, విఘ్నేశ్వర గాథ వెనుక ఆధ్యాత్మిక రహస్యం, దసరా పండుగ వెనుక ఆంతర్యం.

XI. మరెన్నో ఇతర గ్రంథములు

Contact : +91 80085 39770 / +91 98862 65225

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. కర్మసిద్ధాంతం.................................30/-
2. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'భజగోవిందం'..........100/-
3. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'తత్త్వబోధ' 200/-
4. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'ఆత్మబోధ' 200/-
5. శ్రీ ఆది శంకరాచార్యులవారి 'శ్రీ దక్షిణామూర్తిస్తోత్రం'... 100/-

6. భగవాన్ శ్రీ రమణమహర్షులవారి 'ఉపదేశసారం' 150/-

7. సదాశివ బ్రహ్మేంద్ర స్వాములవారి 'ఆత్మవిద్యావిలాసం'.. 100/-

8. శ్రీ నారదభక్తి సూత్రములు 200/-

9. శంకరాచార్యులవారి 'వివేకచూడామణి' (8 గ్రంథముల సెట్) 1200/-

10. ఈశావాస్యోపనిషత్తు 100/-

11. కేనోపనిషత్తు 100/-

12. కైవల్యోపనిషత్తు 150/-

13. కఠోపనిషత్తు 350/-

14. ముండకోపనిషత్తు 200/-

15. మాండూక్యోపనిషత్తు 200/-

16. ముక్తికోపనిషత్తు 300/-

17. బ్రహ్మసూత్రములు – 1 .... 200/-

18. బ్రహ్మసూత్రములు – 2 .... 300/-

19. గీతమాలిక 150/-

20. శ్రీమద్భగవద్గీత (18 గ్రంథముల సెట్) 2000/-

మొత్తం 44 గ్రంథములు (postal charges) తో కలిపి – 6,900/-